

FOND
CENTAR ZA DEMOKRATIJU

Jednaka Mogućnosti

Izveštaj

Povratak **ŽENA** na tržište rada
*Naučimo kako da se **samozaposlimo!***

Projekat finansira Evropska unija,
a sprovodi Evropska agencija za rekonstrukciju

 Korak do posla
Program podrške zapošljavanju

Sadržaj:

Uvod	3
Opšte informacije o projektu	4
Projekat u brojkama	11
Monitoring i dodatna podrška	12
Iskustva i naučene lekcije	14
Zaključak	16

Uvod

Fond Centar za demokratiju (FCD) je u periodu maj 2006. – mart 2007. godine u saradnji sa udruženjem „Jednake mogućnosti“ realizovao projekat „Povratak žena na tržište rada“. Cilj projekta bio je da se doprinese mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja žena, osnažujući ih novim znanjima i veštinama potrebnim za aktivniji pristup u traženju zaposlenja i osnivanju sopstvenog biznisa u turizmu i sektoru za pružanje usluga socijalne zaštite. Aktivnosti su bile namenjene ženama

izmeu 35-55 godina iz Beograda, a sa srednjim ili univerzitetskim obrazovanjem koje žele da se vrate na tržište rada.

Pored osnaživanja polaznica za konkurentniji nastup na tržištu rada, program je uticao i na inicijaciju i razvoj samostalnih – pojedinačnih i grupnih projekata koji predstavljaju dodatnu vrednost celokupnog projekta i mogući pravac daljih aktivnosti na (samo)zapošljavanju ove, posebno osetljive ciljne grupe.

Uprkos činjenici da u Srbiji nema sistema zvanične sertifikacije alternativnog obrazovanja, iskustva pokazuju da oni koji završavaju alternativnu obuku ili neki drugi oblik neformalnog obrazovanja, stiču prednost kroz proširivanje znanja i primenjenih veština koje su cenjene u lokalnoj zajednici i/ili od strane poslodavaca, pa čak i visokoškolskih ustanova, jer postoji potreba za modernim ljudskim kapacitetima. Postoje mnogobrojni društveni, ekonomski i moralni razlozi da se žene koje žele da se vrate na tržište rada podrže u svojim nastojanjima. Pokazatelji ukazuju da takav povratak nije lak bez uvođenja posebnih mera u okviru kojih bi se obezbedilo sticanje novih znanja i veština potrebnih posle višegodišnjeg odsustvovanja sa tržišta rada. Ovaj projekat može uticati na vladine agencije, ali i druge društvene činioce (nevladine organizacije i poslovne asocijacije) da pomognu u sprovođenju mera da se ostvare potrebni preduslovi za povratak žena na tržište rada.

Uspeh ovog poduhvata predstavlja podsticaj za dalji rad na osnaživanju ženske populacije, koja je bila jedna od najvećih žrtava tranzicije i smanjenja njihovog siromaštva. Takođe, program obuke za pružanje usluga u oblasti socijalne zaštite doprineće stvaranju preduslova za poboljšanje uslova života sve mnogobrojnijeg starijeg stanovništva i veće međugeneracijske solidarnosti stanovnika glavnoga grada.

Projekat je realizovan u okviru Programa podrške zapošljavanju „Korak do posla“, koji finansira Evropska unija a sprovodi Evropska agencija za rekonstrukciju, u saradnji sa Ministarstvom rada, zapošljavanja i socijalne politike i Nacionalnom službom za zapošljavanje.

Opšte informacije o projektu

Implementacija

Projekat „Povratak žena na tržište rada“ predstavlja jedan od pionirskih pokušaja FCD i ostalih nevladinih organizacija u okviru zajedničkih napora sa Ministarstvom za rad, zapošljavanje i socijalnu politiku, a kroz projekat „Korak do posla“, da se utiče na smanjenje nezaposlenosti i ublažavanje posledica tranzicije u Srbiji.

Pored opšteg cilja celokupnog projekta koji je definisan kao svojevrsan **doprinos mogućnosti zapošljavanja i samozapošljavanja žena, osnažujući ih novim znanjima i veštinama potrebnim za aktivan pristup traženju zaposlenja i osnivanju sopstvenog biznisa u turizmu i sektoru pružanja usluga socijalne zaštite**; program je zasnovan i na sledećim specifičnim ciljevima koji su kroz 10 meseci njegove implementacije takođe u velikoj meri ostvareni:

- Obrazovanje za stvaranje samostalnog biznis projekta, naročito sticanje osnovnog znanja o zakonskim i organizacionim aspektima menadžmenta u privatnom sektoru, rukovanju kompjuterima i pružanju usluga "na daljinu" u sektoru turizma (brokeri i agenti u turizmu) i u oblasti usluga socijalne zaštite (briga o starim i licima sa hendikepom).
 - Otvaranje mogućnosti pružanja usluga na daljinu uz korišćenje veština.
- Smanjenje disbalansa u rodnoj ravnopravnosti i borba protiv diskriminacije.
 - Promovisanje potrebe za stvaranjem socijalnog programa za povratak na tržište rada žena koje su napustile posao zbog majčinstva i čiji povratak ima veliki značaj u procesu smanjenja siromaštva.
 - Animiranje poslodavaca da zapošljavaju žene, naročito u sektoru turizma (turističke agencije, rent-a-car agencije, hoteli, kongresni centri, sportski centri i ustanove/kompanije slične prirode).
 - Ekonomsko osnaženje samostalnih majki i velikih porodica.
 - Razvoj i poboljšanje komunikacije u okviru članova ciljne grupe koji imaju sličan interes ili razvoj komplementarnih aktivnosti sa ciljem da se bolje povežu, kao i praćenje specifičnih zahteva tržišta rada.
 - Izgradnja samopouzdanja članova ciljne grupe u sopstvene mogućnosti i vrednosti.

Animacija, regrutacija i selekcija polaznica

Tokom projekta posebna pažnja je posvećena animaciji ciljne grupe, kao i distribuciji informacija u vezi sa samim uslovima, terminima i sadržajem kurseva. FCD se odlučio za kombinaciju pristupa kroz medije, institucije i veliki broj lokacija koje su izabrane na osnovu logičkih pretpostavki i preporuka svih saradnika uključenih u projekat. Uz pomoć relativno malog broja konvencionalnih metoda oglašavanja (oglasa, postera i letaka), uz kontakte i obezbeđivanje podrške relevantnih institucija i nevladinih organizacija, ali i kroz neformalne kontakte sa potencijalnim direktnim korisnicama programa, FCD je obezbedio odličan odziv na upućeni poziv za prijavljivanje – proporcija prijavljenih i primljenih je bila 4:1. Uz velike napore koji je uložio Tim za selekciju (preko 260 održanih intervjua), kandidatkinje su ispunile sva očekivanja i broj polaznica koje iz opravdanih razloga nisu završile celokupnu obuku sveden je na minimum – 8% od ukupnog broja.

Metodologija

Projekat je obuhvatio tri vrste obuke: **Osnovni biznis trening** kao opšti program za sve polaznice, **Obuka za pružanje usluga u oblasti socijalne zaštite** za polovinu polaznica i **Obuka za agente i brokere u turizmu**, za polovinu polaznica. Kroz tri realizovana ciklusa obuke je prošlo oko 180 polaznica, koje su odabrane na osnovu definisanih kriterijuma za selekciju, popunjenih prijavnih formulara, kao i pojedinačnih intervjua koji su organizovani za svaki ciklus obuke.

Metodologija obrazovnog programa je zasnovana na dugogodišnjem iskustvu FCD u osmišljavanju i sprovođenju projekata iz oblasti alternativnog/neformalnog obrazovanja. Pri izradi samog kurikulumu vođeno je računa kako o specifičnostima ciljne grupe, tako i o karakteristikama koje ovakav vid obuke mora da inkorporira u svim svojim segmentima. Nastavni program za sva tri dela obuke pripremljen je od strane eminentnih stručnjaka u oblastima koje su predmet interesovanja (sociolozi, psiholozi, pravnici, ekonomisti, finansijski stručnjaci, stručnjaci za turizam i pružanje usluga u oblasti socijalne zaštite i elektronski inženjeri).

Pored nastavnog programa, velika pažnja je posvećena dinamici i rasporedu održavanja svakog pojedinačnog dela obuke, što je rezultiralo u minimalnoj fluktuaciji polaznica u okviru svakog ciklusa. Naime, prvi deo obuke – **Opšti biznis trening** je organizovan u dve smene (10-14h i 16-20h), što je u velikoj meri omogućilo polaznicama da u tom prvom periodu usklade svoje obaveze sa učešćem na obuci, kao i pripremu za nasledujuće/specijalističke delove programa koji su održavani u prepodnevnom – **Obuka za pružanje usluga u oblasti socijalne zaštite** i popodnevnom terminu – **Obuka za agente i brokere u turizmu**. Polaznice su prisustvovala obuci.

Program

Program prvog dela obuke, zajedničkog za sve polaznice je obuhvatao sledeće tematske celine:

OPŠTI BIZNIS TRENING

- **Pripremni blok**
 - Prezentacija programa
 - Motivacija
 - Diskusija
- **Pravna i ekonomska pitanja**
 - Pravni okvir poslovanja
 - Karakteristike modernog tržišta
 - Registracija firme i agencije i drugi oblici udruživanja – pravni aspekt
 - Registracija firme i agencije i drugi oblici udruživanja – finansijski aspekt
 - Računovodstvo – pravni i finansijski aspekt
- **Uspešno poslovanje**
 - Razvoj biznis plana
 - Osnove menadžmenta
 - Osnove organizacije
 - Upravljanje projektnim ciklusom
 - Ispitivanje tržišta
 - Preduzetništvo i finansije
- **Komunikacione veštine**
 - Info-komunikacione tehnologije (IKT) i alati
 - Biznis komunikacija
 - Prezentacione veštine

Programi drugog dela obuke gde su se polaznice opredeljivale na osnovu svog interesovanja obuhvatio je sledeće tematske celine:

OBUKA ZA PRUŽANJE USLUGA U SOCIJALNOJ ZAŠTITI

I DEO

Predavanja sa razgovorom

• Šta su socijalne usluge

- Pojam i klasifikacija socijalnih usluga
- Institucionalna organizacija u pružanju socijalnih usluga
- Uloga lokalne zajednice u zadovoljavanju socijalnih potreba
- Pokrivenost potreba postojećim institucionalnim aranžmanom socijalnih usluga
- Finansiranje socijalnih usluga
- Vaninstitucionalni pristup u pružanju socijalnih usluga – tradicija u samoorganizovanju socijalnih usluga; nove alternativne forme u socijalnoj zaštiti
- Potrebe za socijalnim uslugama (vrsta usluga za kojima postoji potražnja, uslovljenost potražnje)

• Demografska obeležja i potražnja za socijalnim uslugama

Demografske grupe i njihove osobene potrebe za socijalnim uslugama
Specifičnost socijalnih potreba osetljivih društvenih grupa (vrste, zastupljenost u stanovništvu, pravni status...)
Osobnosti lokalnih zajednica (mesna zajednica, gradski blok, naselje, opština) u ispoljavanju potreba za socijalnim uslugama

• Akteri u pružanju socijalnih usluga

Državni/javni sektor – organizacija i kapaciteti
Privatni sektor – organizacija i kapaciteti
Pružanje socijalnih usluga kao neprofitna aktivnost
Lokalna zajednica kao akter u pružanju socijalnih usluga
Mogućnosti organizovanja partnerstva različitih sektora u lokalnoj zajednici

• Finansijski aspekt pružanja socijalnih usluga

Sadašnji sistem finansiranja socijalnih usluga
Pristup javnim fondovima
Resursi domaćinstava (mikroekonomska analiza mogućnosti finansiranja i participacije u korišćenju socijalnih usluga)
Donatorska sredstva kao potencijalni izvor finansiranja socijalnih usluga
Pristup komercijalnom sektoru
Siva ekonomija u oblasti pružanja socijalnih usluga

• Modaliteti pružanja usluga

Pružanje usluge pomoći i nege u kući korisnika usluge
Pružanje pomoći u sopstvenom stanu
Pružanje usluge u zakupljenom prostoru
Pružanje usluge u instituciji (partnerski odnos i saradnja sa javnim i privatnim sektorom i nevladinim organizacijama)
Zajednice stanovanja starih ljudi (zaštićeno stanovanje...)
Dnevni boravci za stare
Kućna briga o starima
Dnevni boravci za decu i mlade sa posebnim potrebama
Servisi za pružanje usluga u stanovima (održavanje higijene korisnika i stana, nabavka i priprema hrane)
Druge usluge i aktivnosti

• Okvir za konstituisanje nacionalne politike u oblasti socijalnih prava

Evropska socijalna povelja

Regulisanje socijalnih prava u domaćem zakonodavstvu

Socijalna prava koja nisu regulisana nacionalnim zakonodavstvom

Grupe socijalnih prava/ društvene grupe i njihove socijalne potrebe

- predškolska zaštita dece
- stari i onemoćali
- lica sa posebnim potrebama
- deca bez roditeljskog staranja
- učenička populacija (organizovan boravak pre i posle časova u školi, vikend, đачki domovi i internati)
- invalidna lica
- deca manjinskih grupa
- alternativna i dopunska nastava (priprema za školu, pomoć u savlađivanju gradiva)
- bolesna lica (pomoć u kući, zdravstvene usluge)

• Organizacija pružanja socijalnih usluga

Individualna aktivnost

Formiranje agencije za socijalno preduzetništvo

Formiranje mreža na lokalnom nivou

Formiranje mreža na regionalnom nivou

Organizacija i funkcionisanje mreže

• Standardi i norme u pružanju socijalnih usluga

Stručni normativi

Prostorni standardi i normativi

Higijenski standardi i normativi

Tehnički standardi i normativi

II DEO

Prezentacije, razgovori i posete

- Razgovor o hraniteljskim porodicama i saradnicima Gradskog centra za socijalni rad o praksi i iskustvu hraniteljstva u Beogradu i mogućnostima proširivanja mreže hraniteljskih porodica
- Razgovor sa predstavnicima službe za pružanje pomoći i nege u stanu (Služba u okviru Gerontološkog centra, Bežanijska kosa) o praksi i potražnji ove vrste pomoći.
- Poseta nekoj od ustanova u sistemu socijalne zaštite.

III DEO Radionice

- Radionica o prepoznavanju potreba za socijalnim uslugama u lokalnoj zajednici
- Konkretna problem i kako organizovati aktivnosti
- Izrada projekta i biznis plana
- Izaganje i komentar projekata i planova, sa završnim razgovorom

IV DEO Završne konsultacije, razgovor o programu i budućim aktivnostima

OBUKA ZA AGENTE I BROKERE U TURIZMU

- **Travel broker menadžment - Obavljanje i upravljanje poslovima brokerske prodaje usluga na tržištu putovanja i turizma**

Tržište putovanja i turizma

Pravni okviri poslovanja na tržištu putovanja i turizma

Marketing na tržištu putovanja i turizma

Kanali prodaje na tržištu putovanja i turizma

Predmet poslovanja brokera na tržištu putovanja i turizma

Operativni menadžment i oprema brokera na tržištu putovanja i turizma

Odgovornost brokera prema klijenteli, dobavljačima usluga i profesionalna odgovornost

Kancelarijsko-administrativno i finansijsko poslovanje brokera u domenu putovanja i turizma

- **E-commerce travel – Travel online**

Poslovne mogućnosti na tržištu putovanja i turizma koje pruža Internet

Prodaja preko Interneta

Operativni menadžment, ugovorni odnosi i odgovornosti brokerskog poslovanja u korišćenju Interneta

- **Praktičan rad**

Predavači

Na projektu je angažovan veliki broj eminentnih stručnjaka, predavača i facilitatora sa iskustvom u neformalnom obrazovanju i radu sa društveno osetljivim grupama:

Opšti biznis trening

Mr Jelena Vranješević
Jasmina Murić
Žanka Panić
Gordana Ilić
prof. dr Danica Popović
Vladimir Marjanović
prof. dr Nebojša Bojović
Ivanka Buzov
dr Nikola Knežević
Jelena Milenković
Marija Vukasović
Petar Blagojević
Aleksandra Galonja

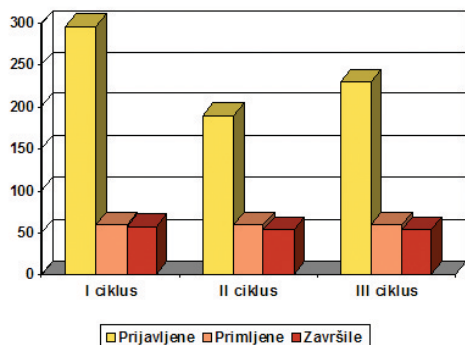
Pružanje usluga u oblasti socijalne zaštite i turizmu

Ksenija Petovar
Dragomir Popov
Ljiljana Mijanović
prof. dr Miroslav Brkić
Snežana Sekulić
Gradimir Zajić
Ksenija Stanić
Vladan Jovanović
Dragan Vulević
Lidija Kozarčanin
Vesna Stanić
Nebojša Šopić
Dobrila Grujić
Ćira Pešin
Nives Radeljić
Nemanja Krajčinović

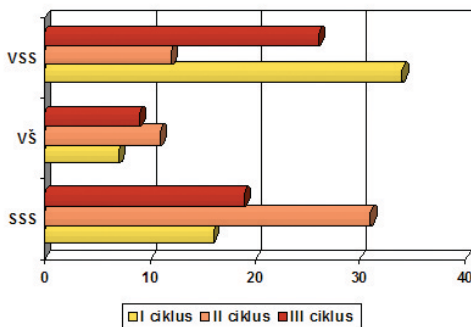

Projekat u brojkama

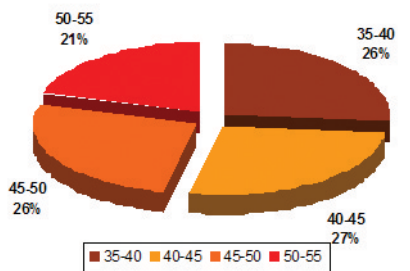
Ukupan broj prijavljenih – kandidatkinja koje su aplicirale iznosi 713.

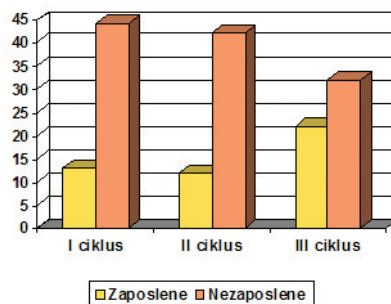
Odnos prijavljenih na broj raspoloživih mesta 713:180

Obrazovna struktura polaznica: SSS – 66, VS – 27, VSS – 72

Starosna struktura polaznica: kategorije 35-40, 40-45, 45-50, 50-55 godina

Odnos zaposlenih-nezaposlenih: 47 zaposlenih, 118 nezaposlenih

Među polaznicama je bilo zastupljeno preko 80% majki, od kojih većina ima dvoje ili više dece. Najčešće navedeni razlozi zbog kojih je usledio prestanak radnog odnosa ili su na drugi način odsustvovala sa tržišta rada su: tehnološki višak, podizanje dece, privatizacija ili odlazak preduzeća u stečaj, briga o roditeljima. Preko 60% polaznica su bile zaposlene na administrativno-komercijalnim poslovima (sekretarice, referentkinje, zaposlene u računovodstvu i sl), dok je jedan značajan broj njih došao iz sektora turističkih usluga (stjuardese, ugostiteljske radnice). Polaznice su izabrane sa teritorija svih opština grada Beograda.

Iskustva i naučene lekcije

"Intenzivna dvomesečna obuka u okviru projekta Povratak žena na tržište rada je za sve nas bila potpuno novo iskustvo. Iako različitih godina, obrazovanja i ambicija, došli smo u Centar za demokratiju sa željom da se što pre vratimo svojim poslovima, nađemo ili započnemo nove. Kako je kurs odmicao, uz nova znanja, odličnu atmosferu, konkretno ohrabrenje i podršku, moram priznati da smo sve češće i otvorenije priželjkivali da se naše međusobno druženje i saradnja sa Centrom nikako ne završi po isteku ovog projekta.

Danas imamo svoju organizaciju. Nas 33 smo rešene da kroz moderan, inovativan i realističan pristup socijalnim uslugama ponovo pronademo zadovoljstvo u radu, povratimo pozicije aktivnih aktera u društvu i kroz svoje aktivnosti kreiramo poslove ne samo za članice Udruženja "Zajedno zajedno", već i za druge žene koje su u sličnoj poziciji. Pouzdano znam da će Fond Centar za demokratiju ostati naše uporište i utočište kada god nam se na ovom putu pojavi novi izazov."

Snežana Milčić, polaznica I ciklusa obuke

Specifičnost ovog projekta se ogleda u novim saznanjima koja smo i mi predavači, to jest oni koji se u njemu pojavljuju kao implementatori dobili kao dragoceno iskustvo. Naime, čini mi se da je poseban izazov u toku obrazovnog procesa predstavljen u okviru odgovora na očekivanja koja su pred nas učesnice programa postavljale.

Uprkos nesumnjivom životnom iskustvu koje su unele u sam projekat, polaznice su, možda zbog odsustva sa tržišta rada i novih procesa koji su tu zavladao, pokazale izvesnu dozu nesprijetnosti da preuzmu odgovornost za sopstvenu situaciju; da ulažu postojeće kako materijalne, tako i intelektualne resurse u sopstveni napredak i ne ostavljaju svoje probleme drugima na rešenje. Bez obzira što je primenjena metodologija koja se u velikoj meri oslanja na postojeća znanja učesnica, njihov iskustveni potencijal je, osim znanja iz relevantnih oblasti, trebalo „podmazati“ novim veštinama koje nameće moderan pristup aktivnog zapošljavanja.

Ovaj projekat je, po mom mišljenju, osim očekivanih rezultata u mnogome doprineo boljem prepoznavanju i aktuelizovanju postojećeg problema inertnosti – kako individualne, tako i institucionalne, u potrazi za radnim angažmanom i rešavanju problema nezaposlenosti. Čini mi se da je posebno bitno u javnost, a preneti poruku, a mlađoj populaciji i kao dobronamerno upozorenje o novim i drugačijim zahtevima koje tržište postavlja pred svakog od nas: poštovanje principa permanentnog obrazovanja, proaktivan pristup u radnim procesima i sposobnost za prihvatanje (novih) izazova. Verujem da će sve učesnice na ovom projektu predstavljati upravo najbolje promoterke ovih načela.

Nives Radeljić, predavač

Uprkos iskustvu koje imam u radu sa različitim ciljnim grupama, posebno sa ženama, prijatno me iznenadio potencijal koje su demonstrirale polaznice obuke u okviru „Povratka žena na tržište rada“. Bez obzira na obrazovanje, a svaka od tri grupe je imala prilično heterogene obrazovne strukture, interes za pravne teme koje sam obrađivala u toku dva dana predavanja i radionica je rastao srazmerno pruženim informacijama. Stekla sam utisak da je radno, ali i životno iskustvo polaznica uticalo da se zainteresuju za mehanizme radnih odnosa sa kojima su se već susretale, na žalost, najčešće prilikom otpuštanja sa prethodnih poslova.

Posle prevazilaženja početnog nepoverenja zbog malog fonda časova koje smo imali na raspolaganju, a velikog broja različitih informacija koje je trebalo predočiti, razumeti i prodiskutovati, polaznice su relativno lako usvojile interaktivne metode nastave. Tokom predavanja polaznice su bile izuzetno pažljive i koncentrisane na ona pitanja koja mogu da im pruže zaštitu u nerešenim odnosima sa prethodnim poslodavcima, ali i omogućće zasnivanje novih radnih odnosa – bilo kroz samozapošljavanje ili zapošljavanje u postojećim firmama. Takođe, sada, tokom procesa konsultativne podrške po završetku obuka, prijatno sam iznenađena količinom usvojenog znanja i upotrebne vrednosti oličene u konkretnim inicijativama za osnivanje i registraciju novih pravnih lica, kao i pažnje posvećene pitanjima iz radnog prava prilikom zasnivanja novih odnosa sa potencijalnim poslodavcima.

Jedan od izuzetno vrednih aspekata ovog projekta je sasvim sigurno i temeljno, sistematski i profesionalno izvršeno ispitivanje potreba ove specifične ciljne grupe, Naime, učestvujući u ovako intenzivnom edukativnom procesu i za polaznice potpuno novom pristupu u metodologiji osnaživanja, dobile su mnogo više od novih znanja i veština. Odgovarajući u pravoj meri na njihove potrebe, svi angažovani na projektu su pružili i primetnu dozu empatije, poznavanja problema polaznica a samim tim je i njihov pristup dobio neprocenjivu dodatnu vrednost. Sigurna sam da je ovim projektom zadovoljeno mnogo više od navedenih ciljeva, ali je to teško izraziti numerički ili tekstualno.

Jasmina Murić, predavač

Monitoring i podrška

Sastavni deo celokupnog projekta je sveobuhvatni mehanizam praćenja rezultata i pružanja dodatne podrške svim polaznicama obuke. Predviđeni period za sprovođenje ovih aktivnosti prevazilazi formalno trajanje projekta usled zagarantovane podrške koju će FCD pružati polaznicama u roku od 6 meseci po završetku svakog pojedinačnog ciklusa. Imajući u vidu da je poslednji ciklus završen u februaru, podrška će se nastaviti do avgusta 2006. godine.

Pored tehničkih resursa FCD koji su u ovom periodu na raspolaganju polaznicama, neophodno je pomenuti dodatne konsultativne usluge, pa i ad hoc dodatna predavanja/radionice koje se organizuju u skladu sa iskazanim potrebama. Potražnja za ovakvim vidom podrške, kao i raznovrsnost tema oko kojih se polaznice interesuju, proporcionalno raste sa stepenom njihove angažovanosti u potrazi za poslom. Neke od do sada pruženih usluga obuhvataju i:

Konsultacije i usluge podrške pružene do sada

- Konsultovanje oko organizacionih pitanja za novo-formirane organizacije („Zajedno zajedno“ i još jedna NVO u fazi formiranja) – uspostavljanje unutrašnjih radnih procedura i programska diferencijacija.
- Konsultacije oko istupanja u javnosti – priprema za prezentaciju ciljeva i planiranih aktivnosti „Zajedno zajedno“, kao i pojedinačni razgovori vezani za zapošljavanje (intervjui za posao).
- Uspostavljanje i formalizacija partnerskih odnosa sa drugim organizacijama i relevantnim institucijama – opštine: Savski venac, Novi Beograd, Vračar, Grocka; centri za socijalni rad: Vračar, Zvezdara, Savski venac i gradski Gerontološki centar; NVO: „Beli štap“, Čovekoljublje, Građanske inicijative; biblioteka „Petar Kočić“.
- Planiranje strateške održivosti organizacije „Zajedno zajedno“ i predviđenih usluga kroz participativno učešće korisnika/institucija i dohodovni pristup projekta.
- Kontinuirano pružanje informacija o potencijalnim investitorima, donatorima i pojedinačnim mogućnostima za zapošljavanje (konkursi, oglasi i sl).
- Pomoć pri dizajniranju i produkciji pojedinačnih dokumenata (radne biografije), kao i promotivnih materijala za organizaciju „Zajedno zajedno“.

- Kontinuirana (i nesebična) podrška kroz korišćenje tehničkih kapaciteta i resursa FCD (kopiranje, štampanje, internet, rad na računarima, sala, osveženja, itd).
- Pomoć u pripremi i organizaciji posebnih promotivnih događaja u funkciji prikupljanja sredstava za „Zajedno zajedno“ i pokrivanje tekućih troškova organizacije.
- Upoznavanje sa srodnim projektima – pružanje usluga u oblasti socijalne zaštite i sličnim aktivnostima u Srbiji i regionu.

- Asistencija u formulaciji istraživačkih aktivnosti (anketna pitanja, prikupljanje podataka i analiza) u cilju temeljnog upoznavanja sa potrebama potencijalnih korisnika usluga/učesnicima u projektu.

- Radionica na temu političke korektnosti (rodna ravnopravnost, nediskriminacija i sl).
- Pomoć u uspostavljanju kanala komunikacije između polaznica svih ciklusa (formiranje zajedničke mailing liste, dinamika sastanaka i distribucije informacija).
- Asistencija u računovodstvenim poslovima – pojedinačno i za „Zajedno zajedno“.
- Dodatna znanja – kroz kontakte sa predavačima i saradnicima FCD (Ivanka Buzov – predlozi projekata u oblasti pružanja usluga u socijalnoj zaštiti, Ćira Pešin – obuka za geronto-domačice, Nives Radeljić – istraživačke potrebe u lokalnoj zajednici, Jelena Pavlović – volonterizam i uspostavljanje volonterskog centra).
- Savetovanje pri sastavljanju pravnih akata potrebnih za registraciju udruženja građana – statut i odluka o osnivanju.
- Savetovanje o pravima u radnom odnosu (polaznicama u očekivanju otkaza kao tehnološki višak o njihovim pravima, naknadi i povlačenju postojećih tužbi protiv preduzeća).
- Savetovanje i asistencija u popunjavanju prijavnog formulara polaznicama koje su htele da se registruju kao preduzetnik.
- Savetovanje polaznica o prednostima otvaranja preduzeća u odnosu na preduzetničku radnju i postupku zatvaranja preduzetničke radnje.
- Savetovanje polaznica o dobijanju potrebnih dozvola za otvaranje radnje i načinu podnošenja prijave.

- Obaveze plaćanja preko računa za polaznice koje su pred Novu godinu organizovale prodajnu izložbu ručnih radova.
- Asistencija u prijavi promene adrese organizacije.
- Pisanje tužbe za nezakonit raskid radnog odnosa.
- Facilitacija sastanaka organizacije “Zajedno zajedno”.
- Pisanje pravilnika o radu NVO “Zajedno zajedno”.
- Finaliziranje Pravilnika o radu.
- Konsultovanje sa polaznicama iz grupe koje su pohađale trening za turističkog brokera o načinu pravnog organizovanja u cilju realizovanja njihove ideje.
- Objašnjavanje pojedinih stavki iz Zakona o turizmu.
- Konsultacija i davanje pojašnjenja o stavkama u Ugovoru o kreditu u cilju započinjanja sopstvenog biznisa.
- Savetovanje o pravimo prilikom određivanja tehnološkog viška u preduzeću koje je u procesu privatizacije.
- Savetovanje o akcionarskom pravu.
- Savetovanje iz oblasti Zakona o reklamiranju.
- Savetovanje o pravnom aspektu rada u turizmu, preduzetničkim obavezama.
- Objašnjavanje članova iz Zakona o obligacijama.
- Tumačenje i konsultacije u vezi pravnog problema posledice štete.

Zaključak

Projekat „Povratak žena na tržište rada“ je prvi u nizu projekata kojima će Fond Centar za demokratiju obratiti posebnu pažnju na teme iz domena socijalnih prava. Nastao je kao rezultat strateškog fokusa FCD na poboljšanje stanja u oblasti ovih prava, kao i postojećeg sistema brige, socijalne zaštite i usluga koje država i njeni organi na tom polju pružaju. U dužem vremenskom periodu očekuje se da stanje ciljne grupe kojoj je namenjen projekat bude poboljšano na finansijskom, ali i na psihološkom planu kroz podizanje nivoa samopoštovanja i samopouzdanja, kao i smanjenja društvene marginalizacije.

Imajući u vidu da su rezultati tranzicije i primena Strategije za smanjenje siromaštva usmerili naš rad ka oblasti zaštite i promocije ekonomskih i socijalnih prava nameravamo da i dalje sprovodimo alternativne, prilagodljive i na praktičnim istraživanjima zasnovane razvojne programe programe u saradnji sa nevladinim organizacijama, državnim institucijama i biznis sektorom.

FOND
CENTAR ZA DEMOKRATIJU

Terazije 3/II • 11000 Beograd
tel: 011 3229-985, 3229-925 • fax:3223-321
zaposljavanje@centaronline.org
info@centaronline.org
www.centaronline.org

Jednake Mogućnosti

Kralja Petra 79 • 11000 Beograd
tel/fax: 011 2635-182 mob: 063 8801-117
jednake@e-jednakost.org.yu
www.e-jednakost.org.yu